

Prof. Dr. İbrahim Halil BAHÇECİOĞLU ile Söyleşi

Prof. Dr. Ali ÖZDEN

■ Nerede doğdunuz, ilk ve orta eğitiminizi nerede tamamladınız, doğduğunuz ve çocukluğunuzu yaşadığınız dönem hakkında bugün hatırlayabildiğiniz nelerdir?

Elazığ'ın Palu ilçesinin yemyeşil bir köyünde doğdum. Ama çocukluk yıllarım Elazığ'da geçti. Elazığ'ın yoksul bir kenar mahallesinde büyüdüm. Hatırladığım sokakta geç saatlere kadar, alabildiğince özgürce koşup oynadığımız günlerdir. Belki çok yoksulluk vardı, ama bir o kadar çocukluk vardı. Neşe vardı, coşku vardı; topaç vardı, bilyeler vardı. Bunlar o zamanki hayatımızın rengiydi.

■ Siz olsanız orta eğitimin hedefinin ne olmasını isterdiniz?

Üniversiteye geçişe kadar bütün sınavları kaldırırdım. Sınav sadece üniversiteye geçişte olmalıdır.

Bu gün için orta eğitimimiz her şeyi öğretmeye çalıştığımız, fakat gerçekte az şey öğrettiğimiz bir sistemdir. Öğrencilerin ezber bilgiden ziyade gündelik yaşam içerisinde aktif

eğitim almalarını sağlardım. İnsanların yaşamlarında kullanacağı bilgileri edinmelerini sağlardım. Bir de Türkçe çok iyi öğretilmelidir. Yaşayan, gelişen ve günlük yaşamda korunan bir dil olması gerektiği bilinci okullarda daha vurgulayıcı bir şekilde verilmelidir.

Orta öğretim sonunda her kesin mutlaka bir yabancı dili konuşur; yazabilir halde eğitimi verilmelidir. Milletçe günümüze kadar niye yabancı dil öğrenemediğimizin araştırılıp, hangi metodun bize en uygun olduğu tespit edildikten sonra bütün okullarda yabancı dil eğitimi daha güçlü ve ağırlıklı bir şekilde verilmelidir.

■ **Tıp eğitiminiz döneminde sizde iz bırakan olaylar nelerdir?**

Benim aklımda iz bırakan örnek alacağımız hocalarımızın çokluğu vardı. Hocalarımızın çoğu meslek etiği ve ilkelerine son derece bağlı ve bunu da sürekli bize aşılama çabışlardı. Hasta başı pratik eğitimleri daha fazla ve daha disiplinli yapıldı. O zamanlar okulu bitirince mecburi hizmete gideceğimiz yıllardı. Kendimizi buna göre hazırladık. Daha fazla donanımlı olmaya çalıştık.

■ **Bugünkü tıp eğitimi ile batı standartlarına ulaşmak mümkün olacak mıdır?**

Bu gün tıp eğitimi açısından iyi bir noktada olmadığımızı düşünüyorum. Ülkemizde tıp fakülteleri arasında belirli bir standart oluşturamamışız. Çok sayıda açılan tıp fakülteleri, eksik ve iyi yetişmemiş öğretim üeleriyle bu mümkün görünmüyor. Tıpta gelişmelere rağmen tıp eğitiminde geriye gittiğimizi düşünüyorum. Geçmişte eğitimin lokomotif olmuş köklü tıp fakültelerinde dahi performans sistemi eğitimi baltalamıştır. Tıp fakülteleri, özellikle uygulamalı eğitim son derece yetersizdir. Eğitim amacından uzaklaştırılarak adeta hizmet hastanesine dönüştürülmüşlerdir.

■ **Bugünkü tıp eğitiminde yaşanan önemli sorunlar var mıdır varsa nelerdir?**

1. Tıp fakültelerinin belirli bir standardı sağlamadan açılmaları
2. Performans sistemiyle üniversite hastanelerinin tamamen bir hizmet hastanesine dönüşmeleri
3. Plansız ve tepeden inme kontenjan artışlarıyla kalabalık sınıflar oluşturulması
4. Hoca- Öğrenci iletişiminin giderek kaybolması

■ **Akademik gastroenteroloji eğitimi için programlar sizce yeterli midir, iyi bir akademisyen yetiştirmek için olmazsa olmazlar nelerdir?**

Akademik gastroenteroloji eğitimi için programlar elbette ki yeterli değildir. Doçent olmak için bilimsel araştırma yapılan bir sistemden uzaklaşmalıyız. Özellikle kaliteli araştırmalar yapılabilmesi proje bazında ve yayın aşamasında sembolik değil ciddi olarak desteklenmelidir.

Özellikle proje hazırlama, ekip oluşturma, yazı yazma konusunda gastroenteroloji uzmanlık eğitiminde yeterince zaman ayrılmalı ve önem verilmelidir.

Özellikle dernekler, kuruluşlar eksikliğini duyduğumuz belirli konular üzerinde araştırma yapacak gençlerin yetişmelerine destek olmalıdırlar.

■ **Uzmanlık eğitimi için hazırlanan eğitim programları yeterli midir, bu konuda önerileriniz var mı?**

Bu konuda çalışmalar var. Baktığımızda çoğu mükemmel görünüyor. Ancak pratiğe aktarılmasında sorunlar var. Genelde her şeyi kağıt üzerinden yürütme gibi bir eğilimimiz var. Özellikle ölçme değerlendirme yeterli değildir.

■ **Geriye baktığımız zaman bugün bilimsel gastroenterolojide mi yoksa uygulamalı klinik gastroenterolojide mi ilerleme vardır?**

Bilimsel gastroenterolojiden çok uygulamalı gastroenterolojide daha çok gelişme olduğunu düşünüyorum. Çünkü uygulamanın daha çok prim getirmesinden kaynaklanmaktadır.

■ **Üniversiteler, kurumlar kimliklerini geliştirme imkanı bulmakta mıdır?**

Bunu pek yapabildiklerini söyleyemem. Üniversite kurulurken çok fazla aidiyet bilinci oluşturmadan yapılanmaktadır. Kısıtlı kaynakların plansız ve çok pay edilmesi sonucu üniversitelerin kimlik gelişimini geç sağlamalarına yol açmaktadır. Özellikle yeni açılan Üniversitelerde kimlik oluşumu, üniversite gelenek yoksunluğu söz konusudur.

■ **Ülkemizde özgün bilimsel araştırmanın durumu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?**

Özgün araştırma önündeki en önemli engel, araştırmacı ruhunun eksik olması, çalışma disiplininin eksik olması, çalışma hayatında çok fazla işle sorumlu olmak, performansa dayalı ücretlendirme sistemi, temel bilimlerdeki araştırmacı eksikliğidir.

■ **Bugün geçmişe baktığımız zaman yapılması gereken te yapılmayan neler görmektesiniz?**

Tıp fakültelerinin çağın gereğine göre yeniden yapılandırılması, bilimsel araştırma ve çalışmalara daha fazla önem verilmesi gerekiyordu. Bunlarda geç kaldığımızı düşünüyorum.

■ **Gastroenterolojinin hepatoloji, İBH, ileri girişimsel endoskopi gibi yan dallarının oluşması konusundaki düşüncelerinin nelerdir?**

Gastroenteroloji disiplinine baktığımızda ilgi alanının çok geniş olduğunu görüyoruz. Gastroenteroloji aslında dal değil ana daldır. Hepatoloji, İBH ve girişimsel endoskopi gibi yan dalların olması gastroenterolojinin gelişmesine katkıda bulunacaktır. Gastroenterolojinin özellikle pratik uygulama alanının iç hastalıklarının diğer dallarından daha çok geliştiğini görüyoruz. Diğer bilim dalları ile aynı anabilim dalı içinde yönetilmesi güçlük arz etmektedir. Diğer yan dallara baktığımızda her birinin ancak bir organ hastalığı ile ilgilendiğini görüyoruz. Gastroenteroloji ise birçok organın hastalıklarıyla ilgilenmektedir. Şöyle bir sistem daha ideal gibi görünmektedir: Üç+ Üç yıl (3 yıl iç hastalıkları+ 2 yıl temel gastroenteroloji eğitimi+1 ileri gastroenteroloji eğitimi) şeklinde olmalıdır. Bu sistem içerisinde aslında göğüs hastalıkları, kardiyoloji ve enfeksiyon hastalıkları da alınabilir.

■ **Üniversiter yaşamda yer almak isteyen gastroenterologların temel tıp bilim dallarında master of science veya PhD yapma zorunluluğu getirilmesi konusundaki görüşleriniz nelerdir?**

Bu mükemmel bir şey olur. Böylelikle temel bilimler ile klinik bilimlerin bütünleşmesi sağlanacaktır. Böylelikle daha çok araştırmacı ruhuna sahip insanlara sahip olacağız.

■ **Elazığ'da gastroenterolojinin doğuşu nasıl oldu, istenilen gelişmeyi yaratabildiniz mi? Geldiği nokta nasıl, eksikleriniz var mıdır, varsa nelerdir?**

Elazığ'da Gastroenteroloji Bilim Dalı olarak 1996'da resmi olarak kurulmuş, ancak 1999 yılında Prof. Dr. Ali Demir hocamızın kurucu başkanlığıyla fiiliyata geçmiştir. 1999 yılında Prof. Dr. Ali DEMİR hocamızın Ege Üniversitesi Gastroenteroloji Kliniğinden Gastroenteroloji yan dal uzmanlığını alıp dönmesiyle Gastroenteroloji yan dal uzmanlığına başlamış bulundum. 2002 yılında da Gastroenteroloji yan dal ihtisasımı tamamladım. Benden sonra Dr. Selman ÇELEBİ, Dr. Mehmet YALNIZ Gastroenteroloji yan dal uzmanlıklarını almışlardır. Prof. Dr. Ali DEMİR'in 2005 yılında Üniversitemizden ayrılıp Konya'ya gitmesiyle Gastroenteroloji Bilim Dalı Başkanı oldum.

Bu yıldan sonra Doç. Dr. Orhan Kürşat POYRAZOĞLU ve son olarak ta Dr. Murat İSPIROĞLU yan dal uzmanlıklarını almışlardır. Yine 2009-2012 yılları arasında da Dr. Cem AYGÜN kliniğimizde çalışmıştır.

Gastroenteroloji camiasında kendisini tanıma ve 3 ay gibi sürede olsa yanında çalışma fırsatı bulduğum, Gastroenterolojiye yıllarca hizmet etmiş, birçok insanın ERCP konusunda yetişmesine vesile olmuş Değerli Hocam Burhan ŞAHİN'i zikretmeden geçemeyeceğim. Hocalık vasfının kendisine çok yakıştığı bu mükemmel insanı tanıdığım için kendimi şanslı görüyorum.

Bu gün Fırat Üniversitesi Gastroenteroloji Kliniği 4'ü yoğun bakım olmak üzere 43 yatağı, 2 polikliniği, ERCP ünitesi, üst endoskopi ve kolonoskopi üniteleri, endosonografi, motilitate laboratuvarı ile bölge illerine hizmet vermektedir. Bugün için 2 profesör, 2 doçent, 1 yardımcı doçentten oluşan öğretim üye kadromuz ve 1 adet yan dal uzmanlık öğrencimiz vardır. Geldiğimiz nokta açısından hiç de küçümsenecek yerde değiliz ama amacımız her daim daha ileriye, daha yeniye koşturaktır.

■ **Üniversiter eğitimde yarım için önerileriniz varsa lütfen söyleyiniz.**

Üniversiter eğitim, özgür düşünce temelli olmalıdır. Bireyi esas almalıdır. Aykırı düşüncelere açık olmalıdır.

Temel bilimlere yönelik ciddi yatırımlar yapılmalıdır, teşvik edici bir sistemin getirilmesi gereklidir.

Ülkemizin gelişmesi temel bilimlere verdiğimiz önemle olacaktır.

■ **Tam gün hakkında düşündükleriniz, olumlu ve olumsuz yanları nelerdir?**

Tam gün çalışma deyip tam gün hasta bakarak performans yapmak da doğru değildir. Dışarıda sürekli ofiste çalışmaktan farkı yok. Üniversitede tam gün çalışma olabilir. Ancak belirli bir akademik çalışma süresinden sonra, örneğin 5 yıllık profesörlük sonrası öğretim üyelerine ofis açma ve serbest meslek icra edebilme imkanı tanınmalıdır.

■ **Sizin ilave görüşleriniz varsa onları da belirtmenizi bekliyoruz.**

Sonuç olarak Türkiye'de Gastroenterolojinin geldiği nokta küçümsenemez. Fakat daha alacağımız yol var. Özellikle Dünya'da söz sahibi olmalıyız. Bunu da gençlere daha fazla fırsat, daha fazla imkan tanıyarak yapabiliriz. Ben bu vesileyle başta Prof. Dr. Ali ÖZDEN olarak Size ve Gastroenterolojinin bu günlere gelmesinde emeği geçen bütün hocalarıma saygılarımı sunuyorum.